

Aan de leden van de raad,

Namens wethouder Mooij deel ik u het volgende mee. Het college heeft op 29 januari besloten op principiële gronden niet in te stemmen met het financieel onderhandelingsresultaat betreffende de Wet Houdbare Overheidsfinanciën, Schatkistpapier en BTW compensatiefonds. Het college maakt dit door middel van het reactieformulier aan de VNG kenbaar. Voor de motivering verwijst het college naar bijgevoegd memo.

Met vriendelijke groet,

Eduard Terpstra,
bestuursassistent/medewerker kabinet

Gemeente Haarlem, Concernstaf
Bestuurs- en managementondersteuning
Stadhuis, Grote Markt 2
Postbus 511
2003 PB Haarlem
T 023 - 511 3009

Reactie op ledenraadpleging financieel onderhandelaarsakkoord Wet Houdbare overheidsfinanciën, Schatkistbankieren en BTW Compensatiefonds

Inleiding

Op 21 januari 2013 werd het financieel onderhandelaarsakkoord bekend gemaakt. De VNG houdt onder haar leden een raadpleging, hetgeen inhoudt dat de gemeente Haarlem kan aangeven of al dan niet ingestemd wordt met het akkoord.

Het college van Haarlem heeft op 29 januari 2013 besloten niet in te stemmen met het akkoord. Dit memo geeft in hoofdlijnen de argumenten weer van het college van B&W.

Principiële overwegingen

De belangrijkste reden waarom het college van Haarlem niet instemt met het akkoord is principieel van aard. Hoewel het onderhandelaarsakkoord voor gemeenten minder slecht uitwerkt dan het regeerakkoord, wordt de financiële autonomie van gemeenten met voeten getreden.

Het is niet de eerste keer dat Den Haag zich weinig aantrekt van de (wettelijke) afspraken die met gemeenten zijn gemaakt over de financiële verhoudingen, zoals bijvoorbeeld:

- Het rijk voert zonder meer een korting door op de middelen voor onderwijshuisvesting, zonder aan te geven welke taken de gemeenten dan niet meer hoeft uit te voeren;
- Het rijk doet zonder deugdelijke argumentatie een korting op het BTW-compensatiefonds.

Haarlem ervaart de rijksoverheid niet als betrouwbare partner op het gebied van de financiële verhoudingen. Vergelijkbare constatering zijn gedaan door de adviesorganen van het rijk op dit onderwerp – de Raad voor het Openbaar Bestuur (ROB) en de Raad voor de Financiële Verhoudingen (RFV).

Specifieke toelichting per onderdeel uit het onderhandelaarsakkoord:

Wet Houdbare overheidsfinanciën

Het kabinet wil met de Wet Hof realiseren dat decentrale overheden evenredig bijdragen aan de Europese afspraken over het bereiken van evenwicht op de rijksbegroting.

Constateringen:

- Gemeenten worden door de berekeningswijze van de tekortnorm gedwongen twee administratieve stelsels aan te houden, hetgeen leidt tot hoge administratieve lasten en een efficiënte bedrijfsvoering bemoeilijkt.
- De wet beperkt gemeenten in de door hen aan te gane investeringen en tast daarmee de autonomie aan.

Schatkistbankieren

In het begrotingsakkoord 2013 is voorgesteld om in 2013 verplicht schatkistbankieren zonder leenfaciliteit voor gemeenten, provincies en waterschappen in te voeren. In het akkoord is weliswaar een 'doelmatigheidsdrempel' ingevoerd, maar deze is erg krap.

Constateringen:

- De wet beperkt de gemeente in het beschikken over eigen middelen en tast daarmee de autonomie aan.
- Deze wet is nauwelijks van toepassing op Haarlem, aangezien Haarlem 'rood staat' oftewel geen overtollige middelen heeft.

BTW Compensatiefonds

Dit kabinet heeft in het regeerakkoord het voornemen uitgesproken het BTW compensatiefonds af te schaffen en de middelen met ingang van 2015 terug te storten in het Gemeentefonds en wel met een korting van € 484 miljoen en een eenmalig nadeel van € 2 miljard in 2014. De administratieve lasten van het afschaffen van BTW compensatie zijn enorm en betekent een rem op intergemeentelijke samenwerking en de omvang van uitbestedingen (die wel weer nodig zijn bij invoering van de wet Hof).

Het akkoord ziet af van afschaffing van het fonds maar wel met toepassing van de korting en het beëindigen van het open-einde karakter van het fonds. Als de gemeenten meer declareren uit het fonds dan er beschikbaar is, wordt het tekort aangevuld uit het gemeentefonds.

Constateringen:

- Dat het BTW-fonds wordt behouden is een belangrijk (financieel en administratief) voordeel voor Haarlem. Dit weegt echter niet op tegen de volgende nadelen:
- De korting heeft geen relatie met de BTW kwestie en wordt niet onderbouwd, maar wel autonoom toegepast.
- Maximering en verevening via het gemeentefonds is onredelijk: eventueel meer dan gebudgetteerde te declareren BTW is door gemeente immers al, bij het voldoen van de factuur, betaald. Als gemeenten dan toch gaan compenseren via het gemeentefonds is het de vraag of dit resulteert in een korting voor de betreffende gemeente of dat compensatie terugslaat op alle gemeenten.